

VOLNĚ DOSTUPNÉ PUBLIKACE SVĚTOVÉ ZDRAVOTNICKÉ ORGANIZACE O VODĚ

Pokud v současné době hledáme na internetu nějakou odbornou informaci a nevíme přesně, kam pro ni jít, většinou využijeme pomoc nějakého vyhledávače. Ten na nás obvykle vyhrlí velké množství informací různé, z velké části však nízké kvality. Problém pak je nepřehlédnout ty opravdu přínosné. Proto je vždy lepší předem vědět, kde lze potřebné informace snadno najít. V tomto příspěvku bych rád upozornil na jeden velmi bohatý, důvěryhodný zdroj volně dostupných informací. Jsou to internetové stránky Světové zdravotnické organizace (World Health Organization; WHO) zaměřené na hygienu vody. Na těchto stránkách krátce poté, co vyjdou tiskem, zveřejňuje WHO velké množství svých odborných publikací věnovaných vodě a zdraví. Zájemcům doporučuji začít na adrese http://www.who.int/water_sanitation_health/, což je domovská stránka WHO věnovaná vodě. Odsud je možné se dostat na všechny zmíněné publikace (někdy, pravda, trochu obtížně). Seznam všech na vodu zaměřených publikací vydaných WHO je možné najít na http://www.who.int/water_sanitation_health/publications/en/, kde je nyní kolem stovky různých titulů, a proto jsme přímé odkazy na ty z našeho pohledu nejzajímavější soustředili na adresu <http://www.szu.cz/voda/> (v sekci Zajímavé odkazy). Celá řada nových publikací se připravuje a bude zveřejněna v dohledné době, o čemž budeme na našich stránkách rovněž informovat.

Názvy uvedených publikací jsou většinou dostatečně informativní k tomu, aby si čtenář udělal představu, co v nich může najít:

WHO Guidelines (Doporučení WHO)

- *Guidelines for Drinking-water Quality. Volume 1 – Recommendations. (Doporučení pro kvalitu pitné vody. Díl 1, 3. vydání z roku 2004 jsou zastřešující publikací v oblasti zdravotní nezávadnosti pitné vody. Oproti starším vydáním obsahují aktualizované informace o mikroorganismech a chemických látkách. Rovněž berou v úvahu vývoj v hodnocení a managementu rizika. Rozvinut v nich je koncept tzv. Water Safety Plans – viz dále).*
- *Guidelines for Safe Recreational Waters. Volume 1 – Coastal and Fresh Waters (Doporučení pro bezpečné koupací vody. Díl 1 – Moře a sladké vody) (2003).*
- *Guidelines for Safe Recreational Waters. Volume 2 – Swimming Pools and Similar Environments (Doporučení pro bezpečné koupací vody. Díl 2 – Plavecké bazény a podobná prostředí) (2006).*

WHO Drinking-water Quality Series (Řada – Kvalita pitné vody)

- *Assessing Microbial Safety of Drinking Water: Improving Approaches and Methods. (Hodnocení mikrobiální bezpečnosti pitné vody: Inovační přístupy a metody) Editoři: A. Dufour, M. Snozzi, W. Koster, J. Bartram, E. Ronchi, L. Fewtrell (2003).*
- *Water Treatment and Pathogen Control: Process Efficiency in Achieving Safe Drinking Water (Úprava vody a kontrola patogenů: účinnost procesů úpravy k dosažení bezpečné pitné vody). Editoři: M. LeChevallier a K. Au (2004).*
- *Safe Piped Water: Managing Microbial Water Quality in Piped Distribution Systems (Bezpečná voda ve vodovodní*

síti: Management mikrobiální kvality vody v distribučním systému). Editor: R. Ainsworth (2004).

- *Fluorides in Drinking-water (Fluoridy v pitné vodě). Editoři: J. Fawell, K. Bailey, J. Chilton, E. Dahi, L. Fewtrell, Y. Magara (2006).*
- *Protecting Groundwater for Health (Ochrana podzemních vod je ochranou zdraví). Editoři: O. Schmoll, G. Howard, J. Chilton, I. Chorus (2006).*

WHO Emerging Issues in Water and Infectious Disease Series (Řada – Nové problémy ve vodě a infekční onemocnění)

- *Heterotrophic Plate Counts and Drinking-water Safety: The Significance of HPCs for Water Quality and Human Health (Počty heterotrofních kolonií a bezpečnost pitné vody: Význam počtu heterotrofních kolonií pro kvalitu vody a lidské zdraví). Editoři: J. Bartram, J. Cotruvo, M. Exner, C. Fricker, A. Glasmacher (2003).*
- *Pathogenic Mycobacteria in Water: A Guide to Public Health Consequences, Monitoring and Management (Patogenní mykobakterie ve vodě: Doporučení pro sledování zdravotních důsledků a pro management). Editoři: S. Pedley, J. Bartram, G. Rees, A. Dufour and J. Cotruvo (2004).*
- *Waterborne Zoonoses: Identification, Causes and Control (Vodou šířené zoonózy: Identifikace, příčiny a kontrola). Editoři: J. Cotruvo, A. Dufour, G. Rees, J. Bartram, R. Carr, D. Cliver, G. Craun, R. Fayer, V. Gannon (2004).*
- *Water Recreation and Disease. Plausibility of Associated Infections: Acute Effects, Sequelae and Mortality (Vodní rekreace a nemoci. Hodnověrnost souvisejících infekčních onemocnění: Akutní projevy, následná onemocnění a úmrtnost). Editor: K. Pond (2005).*

Series of Guidebooks Concerning Water Management Issues (Příručky věnované problémům řízení kvality vody)

- *Water Quality Assessments: A Guide to the Use of Biota, Sediments and Water in Environmental Monitoring (Hodnocení kvality vody: Doporučení k využití organismů, sedimentů a vody ke sledování životního prostředí). Editor: D. Chapman (1996).*
- *Water Quality Monitoring: A Practical Guide to the Design and Implementation of Freshwater Quality Studies and Monitoring Programmes (Monitoring kvality vody : Praktické návody k navržení a zavedení sladkovodních studií a monitorovacích programů). Editoři: J. Bartram, R. Bal-lance (1996).*
- *Water Pollution Control: A Guide to the Use of Water Quality Management Principles (Kontrola znečištění vody: Návod, jak použít principy řízení kvality vody). Editoři: R. Helmer, I. Hespanhol (1997).*
- *Toxic Cyanobacteria in Water: A Guide to Their Public Health Consequences, Monitoring and Management (Toxické sinice ve vodě – zdravotní dopady, monitoring a management). Editoři: I. Chorus, J. Bartram (1999).*
- *Monitoring Bathing Waters: A Practical Guide to the Design and Implementation of Assessments and Monitoring Programmes (Monitoring koupacích vod: Praktický návod k navrhování a zavedení programů hodnocení a sledování). Editoři: J. Bartram, G. Rees (2000).*

Další publikace:

- *Water Quality: Guidelines, Standards and Health. Assessment of Risk and Risk Management for Water-related Infectious Diseases (Kvalita vody: doporučení, předpisy a zdraví. Hodnocení a management rizika u vodou šířených infekčních nemocí).* Editoři: L. Fewtrell, J. Bartram (2001).
- *Water Safety Plans: Managing Drinking-water Quality from Catchment to Consumer (Plány pro zajištění bezpečnosti vody. Řízení kvality pitné vody od povodí k odběrateli).* Připravili: A. Davison, G. Howard, M. Stevens, P. Callan, L. Fewtrell, D. Deere, J. Bartram (2005). Existuje i český překlad dostupný na výše uvedené internetové adrese SZÚ.
- *Quantifying Public Health Risks in the WHO Guidelines for Drinking-water Quality (Kvantifikace zdravotních rizik v Doporučeních pro kvalitu pitné vody).* Editoři: A. Haveelaar, J. Melse (2005).
- *Nutrients in Drinking-water (Minerální látky v pitné vodě).* (2005).
- *Health Aspects of Plumbing (Zdravotní aspekty rozvodných domovních systémů).* Editor: C. Watson (2006).
- *Legionella and the Prevention of Legionellosis (Legionella a prevence legionelózy).* Editoři: J. Bartram, Y. Chartier, J. Lee, K. Pond, S. Surman-Lee (2007).
- *Chemical Safety of Drinking-water: Assessing Priorities for Risk Management (Chemická bezpečnost pitné vody: hodnocení priorit pro řízení rizik).* Autoři: T. Thompson, J. Fawell, S. Kunikane, D. Jackson, S. Appleyard, P. Callan, J. Bartram, P. Kingston (2007).

WHO rovněž poměrně rychle reaguje na aktuální témata. Příkladem může být krátké stanovisko k rizikům přenosu ptačí chřipky vodou: *Review of Latest Available Evidence on Risks to Human Health through Potential Transmission of Avian Influenza (H5N1) through Water and Sewage* (Přehled nejnovějších dostupných poznatků o zdravotních rizicích způsobených možným přenosem ptačí chřipky (H5N1) prostřednictvím vody a odpadní vody), které bylo vydáno v roce 2006 a rok později aktualizováno.

Mgr. Petr Pummann
Státní zdravotní ústav, Praha